

Κριτική **ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Πύργοι με τραπουλόχαρτα και χρώματα

Η ΤΕΧΝΗ είναι παιχνίδι. Αγωνιώδες, τραγικό, λυτρωτικό. Η πορεία του παιγνιδιού αυτού έχει το επίχρισμα του θανάτου και της ζωής, όπως κάθε τι μεγάλο, με την έννοια πως επιχειρεί να συνομιλεί με το βαθύτερο, το άγνωστο, το μυστηριακό. Η μαγγανεία της τέχνης, όταν εκείνη δεν είναι επίφαση αλλά ουσία, συναντιέται κάπου στη διαδρομή, αδιαφορώντας για την αποκάλυψη.

Η διαδρομή σχετίζεται με το παιγνίδι. Εκεί βρίσκεται και το δράμα του καλλιτέχνη, που βέβαια μπορεί να δει βαθιά μέσα στα νερά αλλά όχι μέχρι τον βυθό.

Η διαδρομή θα γίνει σύμφωνα με τη δυνατότητα ενόρασης του καθένα. Και κάθε φορά θ' αλλάζει προοπτική, γιατί το φύλλο που πιθανώς να έχει ο καλλιτέχνης για σημάδι, με τις μέρες θα χαθεί, αφήνοντας μόνο κάποιες πράσινες κλωστές, υπόλειμμα και ίχνος της μορφής του.

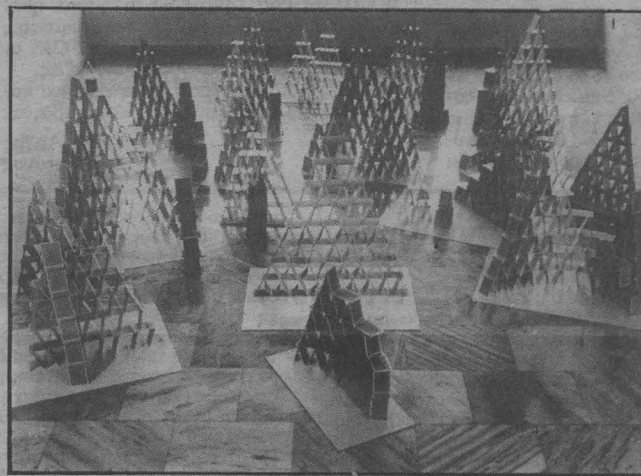
Τα περισσότερα από τα σημάδια δεν ωφελούν. Η θα είναι από εκείνα που δύνανται να επιπλέουν στην επιφάνεια, αλλάζοντας κάθε τόσο μορφή δανεισμένη από τις εναλλαγές του περιβάλλοντος, σαν εκείνη του χαμαιλέοντα ή θα βουλιάζουν για να μην ξαναβρεθούν.

Το παιγνίδι όμως πρέπει να καρατήσσει, ξεχνώντας αν είναι έντιμο, την επιφάνεια κι αναζητώντας τον βυθό που δεν θα προσεγγίσει.

Τα παιγνίδια των ζωγράφων είναι απλά και σοφά ενίοτε, σαν τα παιγνίδια των παιδιών. Στον κόσμο αυτό των ζωγράφων και των παιδιών μας βάζει με την τελευταία παρουσίαση της δουλειάς του ο **Σταύρος Ιωάννου** στη γκαλερί «Τιτάνιου».

Θα προτείναμε στον θεατή της έκθεσης ή σ' όποιον έχει δει ήδη τα έργα και επιθυμεί να τα ξανασκεφθεί, ν' αρχίσει από το πατάρι, όπου προβάλλεται η ταινία με τα παιγνίδια του Ιωάννου. Το «στόρν» με δυο λόγια είναι το εξής: Ένας άνθρωπος φτιάχνει πύργους με τραπουλόχαρτα, το γνωστό παιγνίδι δηλαδή που κάποτε παίζαμε όλοι μας. Μια σειρά από τραπουλόχαρτα, άντε δύο κι ύστερα ο πύργος καταρρέει. Αυτό γίνεται και στην ταινία. Μόνο που ο καλλιτέχνης δεν τα παρατάει. Αν δεν αποσυνδεθεί το βίντεο από την πρίζα, η οθόνη θα προβάλλει αιώνια το ξεκίνημα, το προχώρημα, το γκρέμισμα του πύργου στα μισά ή λίγο πριν το τέλος και πάλι από την αρχή.

Η ΤΑΙΝΙΑ απασχόλησε σαν σκέψη αρκετά χρόνια τον Σταύρο Ιωάννου. Πριν τρεις ή τέσσερις περίπου χειμώνες, έτυχε να μας δείξει ο καλλιτέχνης την πρώτη εκδοχή της. Τότε κατάφερε να τελειώ-

Κατασκευή, του Σταύρου Ιωάννου

σει τον πύργο και με μια κίνηση δική του, ηθελημένη, να τον γκρεμίζει. Το τέλος εκείνο ήταν ίσως πιο συναισθηματικό. Κι εν πάση περιπτώσει είχε ένα τέλος, Τώρα, η ταινία είναι πιο ειλικρινής, πιο κοντά στην αλήθεια του καλλιτέχνη. Κι ως μη σπεύσει κάποιος να πει «σιγά τα εύρημα, ο καθένας το κάνει», γιατί δεν είναι έτσι.

Πρώτον γιατί ο καθένας δεν αντέχει να επιμένει σε μια χαμένη υπόθεση κι ύστερα, επειδή δεν μπορεί να αποκαλύπτει τα δικά του μυστικά στον έξω κόσμο.

Πάντως και ο ίδιος ο Ιωάννου έκανε τις αποκάλυψεις του, αφού πρώτα «εξασφάλισε» τη μικρή του ιστορία στη ζωγραφική αυτού του τόπου.

Κι αν στην προηγούμενη έκθεση του Σταύρου Ιωάννου, στη γκαλερί 3, η ευαισθησία έκανε τις νύξεις της, χωρίς να προβάλλει ξεκάθαρα, τώρα δεν φοβάται να εξομολογηθεί σε πρώτο πρόσωπο, για το «παιγνίδι» της τέχνης και της ζωής.

Από το πατάρι του Τιτάνιου φαίνονται καλά οι πύργοι που βρίσκονται στο ισόγειο. Από ψηλά. Κι έτσι η ματιά συνεχίζει να εμπλέκεται στο παιγνίδι. Κάτω τα πράγματα αλλά-

ζουν, όπως αλλάζει και η οπτική γωνία. Οι πύργοι έχουν οργανωθεί, ώστε να μη σκορπίζονται σε τραπουλόχαρτα. Η συνδρομή της κόλλας έχει τον δικό της ρόλο στο παιγνίδι της ρεαλιστικής ανάγνωσης της «κουζίνας» του έργου.

Για τη ζωγραφική του Ιωάννου τι να πούμε; Είναι η καλύτερη στιγμή ενός καλλιτέχνη με άξιο παρελθόν. Στη δουλειά αυτή ο ίδιος αναπλάθει τα όσα προσέγγισε στην πορεία του, αποδίδοντας μια νέα ματιά. Το λεξιλόγιο πυκνό, εμπεριέχει βαθιές πινελιές και στιγμάτα αρθρωμένα, φωτεινές δέσμες του λευκού, εντάσεις του κόκκινου, ελεύθερους ορίζοντες του μπλε, τόνους του μαύρου, άφημα του ροζ.

Οι πύργοι επαναλαμβάνονται στα έργα στα διάφορα στάδια τους με τα τραπουλόχαρτα, που στη ζωγραφική είναι στέρεα δομημένα, ώστε να μην κινδυνεύουν να πέσουν. Ορθογώνιων όπως και η ίδια η ζωγραφική του Ιωάννου, πότε στον ανοικτό χώρο, πότε στο παλιό καλό τραπέζι του, προ δεκαετίας, καλλιτέχνη.

Το μοντέλο πιστεύουμε πως δεν είναι πάντως τα καλύτε-

ρεωμένα με την κόλλα τραπουλόχαρτα του ισογείου, αλλά εκείνα της ταινίας του παταριού.

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΦΙΛΗΣ, ανήκει στη γενιά των εξπρεσιονιστών, εκείνη που παρέλαβε το μεγάλο αμερικάνικο κίνημα μετουσιωμένο στη μεσογειακή του έκφανση από τον Μάκη Θεοφύλακτοπούλου.

Έργα μεγάλων διαστάσεων, ελεύθερης γραφής και έντονων χρωματικών επικλήσεων του δράματος, βιωμένου στη συγκεκριμένη περίπτωση και εκφρασμένου διά των συγκρούσεων του μπλε, του πράσινου ή του μαύρου. Είναι τα έργα που απασχόλησαν τον καλλιτέχνη και στην πιο πρόσφατη περίοδο της τριετίας και που παρουσιάζει στην έκθεσή του στη γκαλερί «Αντήνορ».

Η ωριμότητα δίνεται από τη μεγαλύτερη σιγουριά της γραφής, την καλύτερη κατανομή του χώρου, τον σχεδιασμό που προηγείται των ελεύθερων σχημάτων.

Μια άλλη ενότητα έργων του Θεοφίλη είναι εκείνη με τις γιγούρες, που καταλήγουν σε ζωομορφα κεφάλια. Στην περίπτωση αυτή, ο ζωγράφος μοιάζει περισσότερο απελευθερωμένος στον περιορισμό των μικρότερων διαστάσεων του τετάρου και την πιο συγκεκριμένη φόρμα. Απελευθερωμένος δηλαδή από τους κανονισμούς της ελεύθερης γραφής - όσο κι αν μοιάζει αντισυντακτικό αυτό που υποστηρίζουμε - αλλά και από τις επιρροές καλλιτεχνών που προηγήθηκαν και στη συγκεκριμένη περίπτωση εκείνης του Σταύρου Ιωάννου.

Το μοτίβο του εγκλωβισμένου ζώου, που επαναλαμβάνεται στα έργα αυτά του Θεοφίλη, πέρα από τον όποιο συμβολισμό, μας φέρνει σε ουσιαστικότερη επαφή με τα κειμήλια του ζωγράφου.

Το πώς θα επιλέξει ο Θεοφίλης να εκφραστεί στο μέλλον, το περιμένουμε με ενδιαφέρον, μια και από τις επιρροές καλλιτεχνών που προηγήθηκαν και στο σημείο εκκίνησης για την ανέλκυση μιας πορείας.

